Lietas Nr.C33298023
Lietas arhīva Nr.C-2980-23/29
ECLI:LV:RIRT:2023:1031.C33298023.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2023.gada 31.oktobrī

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese O.Žuka
rakstveida procesā izskatīja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LATFINTEX" prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "SCM Latvia" par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LATFINTEX" 2023.gada 17.februārī cēla tiesā prasību pret atbildētāju sabiedrību ar ierobežotu atbildību "SCM Latvia" par parāda piedziņu, lūdzot tiesu: 1) piedzīt no atbildētāja parādu 2 635,83 *euro*, likumiskos procentus 134,42 *euro* un parāda atgūšanas izdevumus 40 *euro*; 2) atzīt prasītājas tiesības saņemt likumiskos procentus 8% apmērā no piedzītās, bet nesaņemtās pamatparāda summas. Prasības pieteikums pamatots ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Saskaņā ar savstarpēju vienošanos prasītāja veica preču piegādi atbildētājai. Atbildētāja parakstījusi pavadzīmes par preču saņemšanu, kas apliecina, ka darījums starp pusēm ir noslēgts.

Par preču piegādi prasītāja izrakstīja atbildētājai pavadzīmes, kuras atbildētāja nav apmaksājusi pilnā apmērā. Atbildētāja nav cēlusi iebildumus par preču piegādi.

Likumiskie procenti ar likmi 8% gadā ir aprēķināti par laika posmu no 2022.gada 24.aprīļa līdz 2023.gada 13.febuārim par 233 kavējuma dienām.

[1.2] Prasība pamatota ar Civillikuma 1401., 1402., 1412., 1473., 1587., 1652., 1759., 1765., 1811.pantu.

[2] Tiesā 2023.gada 24.martā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros atbildētāja norāda, ka prasību atzīst daļēji, proti, neatzīst prasību daļā par likumisko procentu un parāda atgūšanas izmaksu piedziņu, jo izrakstītos rēķinus ir apmaksājusi.

Norēķinu kavēšanās nav bijusi tīša, jo uzņēmuma darbību tieši ietekmējusi ģeopolitiskā situācija un sankcijas, kas tieši skar arī atbildētājas norēķinu veikšanas iespējas.

Atbildētājas naudas plūsma 2022.gadā līdz kara sākumam Ukrainā bija saistīta ar objektu Somijā – atomelektrostacijas būvniecību "Hanhikivi 1", kuras būvniecība tika apturēta 2022.gada pavasarī, jo galvenais ģenerāluzņēmējs ir Krievijas uzņēmums "RAOS". Maksājumi pusgadu kopš kara sākuma netika laisti cauri Latvijas bankām, tādēļ atbildētājai nebija iespējams saņemt apmaksu par veiktajiem pakalpojumiem. Saņemot dažus maksājumus, prasītājas parāds 2022.gada 25.novembrī tika apmaksāts daļēji, tas ir, 507,96 *euro*. Uz paskaidrojumu iesniegšanas brīdi samaksāts arī pamatparāda atlikums 2 635,83 *euro*.

Tiklīdz radās iespēja, atbildētāja parādu samaksāja, nevis ļaunprātīgi izvairījās, kas ir pamats Civillikuma 1657.panta piemērošanai.

Minēto apstiprina atbildētājas sarakste ar bankām par to, ka bankas nepārskaitīja naudas līdzekļus uz atbildētājas kontiem, jo pasūtītājs veica pārskaitījumus no Krievijas.

Pasūtītājs atbildētājam ir parādā vairākus miljonus *euro*. Minētie apstākļi ir *force majeure* apstākļi ir nepārvarama vara, jo ir ārpus atbildētājas spējas to ietekmēt, tie nav bijuši iepriekš paredzami.

Atbildētāja ar prasītāju līgumu nav noslēgusi, līdz ar to prasība par parāda atgūšanas izmaksu piedziņu ir nepamatota.

[3] Tiesā 2023.gada 15.augustā saņemts prasītājas iesniegums, kurā prasītāja norāda, ka atbildētāja pēc prasības celšanas ir veikusi parāda 2 635,83 *euro* samaksu, līdz ar ko prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 134,42 *euro,* parāda atgūšanas izmaksas 40 *euro* un valsts nodevu 347,05 *euro*.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība daļā par likumisko procentu un parāda atgūšanas izdevumu piedziņu ir pamatota, pierādīta un apmierināma, bet prasības daļā par parāda piedziņu tiesvedība ir izbeidzama.

[4.1] Prasītājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 74.panta trešās daļas 1.punktu ir tiesības pilnīgi vai daļēji atteikties no prasības.

Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktā noteikts, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs atteicies no prasības.

Tiesa uzskata, ka, tā kā tas nav pretrunā ar likumu un neaizskar citu personu tiesības un intereses, prasītājas atteikšanās no prasības daļā ir pieņemama un tiesvedība lietā izbeidzama prasības daļā par pamatparāda piedziņu, izskaidrojot lietas izbeigšanas procesuālās sekas, proti, ka prasītājai atkārtota griešanās tiesā strīdā par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka tiesvedība daļā par pamatparāda 2 635,83 *euro* piedziņu ir izbeidzama.

[4.2] Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 134,42 *euro* par laika posmu no 2022.gada 24.aprīļa līdz 2023.gada 13.februārim.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Atbilstoši Civillikuma 1756.pantam pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1765.panta otrā daļa paredz, ka likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā.

Starp pusēm nepastāv strīds par to, ka parāda summu veido 2022.gada 15.marta pavadzīmē fiksēta Nr.LTF22 0324 naudas summa 984,94 *euro* ar apmaksas termiņu līdz 2022.gada 14.aprīlim, 2022.gada 24.marta pavadzīmē Nr.LTF22 0371 - naudas summa 353,89 *euro* ar apmaksas termiņu līdz 2022.gada 23.aprīlim, 2022.gada 25.marta pavadzīmē Nr.LTF22 0390 - naudas summa 1 297 *euro* ar apmaksas termiņu līdz 2022.gada 24.aprīlim. Atbilstoši minētajām pavadzīmēm prasītāja piegādāja, bet atbildētāja saņēma preces.

Atbildētājas ieskatā konkrētajā gadījumā ir piemērojams Civillikuma 1657.pants, kas noteic, ka tiesa var parādnieku atsvabināt no viņam neizdevīgām nokavējuma sekām arī citos gadījumos, kad viņu nevar vainot ne uzmanības trūkumā, ne vispār vieglprātībā vai nolaidībā, vai kad izpildīšana nav notikusi nepārvaramas varas dēļ.

Iebilstot par likumisko nokavējuma procentu piedziņu un norādot uz nepārvaramas varas ietekmi uz saistību izpildi, atbildētāja norāda, ka karš Ukrainā un sankcijas ietekmēja trešās personas norēķina iespēju ar atbildētāju, minētos apstākļus atbildētāja nevarēja paredzēt.

Paskaidrojumiem ir pievienota 2022.gada 1.marta un 24.marta sarakste ar kredītiestādes pārstāvjiem par trešās personas pārskaitījumu veikšanas neiespējamību.

Tā kā atbildētāja jau 2022.gada 1.martā bija informēta par to, ka trešās personas norēķina šķēršļiem, bet pēc minētā datuma turpināja saņemt prasītājas preces 2022.gada 15.martā, 2022.gada 24.martā, 2022.gada 25.martā, ar parakstu apstiprinot preces pirkuma maksas samaksu parādzīmes noteiktajā terminā, saistību izpildes kavējums nav noticis nepārvaramas varas dēļ. Tādējādi atbildētāja, veicot komercdarbību, ir uzņēmusies riskus, kuru dēļ prasītāja nav saņēmusi pirkuma maksu. Lietas izskatīšanas gaitā nav apstiprinājies, ka prasītāja bija informēta par ārējiem faktoriem, kas varēja ietekmēt atbildētājas maksātspēju preču piegādes darījumā.

Prasībā norādīto rēķinu apmaksa veikta pēc prasības celšanas, proti, 2023.gada 23.martā. Līdz ar ko prasītāja pamatoti aprēķinājusi likumiskos nokavējumu procentus, piemērojot 8% likmi, prasītājas pieteikto procentu apmērs 134,42 *euro* nepārsniedz Civillikumā pieļauto procentu apmēru kavējuma periodā no 2022.gada 25.aprīļa līdz 2023.gada 13.februārim.

Ņemot vērā minēto, no atbildētājas prasītājas labā piedzenami likumiskie procenti 134,42 *euro* par laika posmu no 2022.gada 25.aprīļa līdz 2023.gada 13.februārim.

[4.3] Civillikuma 1668.[9] pants paredz, ka par nokavētu maksājumu līgumā par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu parādnieks bez īpaša atgādinājuma maksā kreditoram parāda atgūšanas izmaksas 40 *euro* apmērā.

Tiesa nepiekrīt atbildētājas iebildumiem, ka konkrētajā gadījumā starp pusēm līgums nav noslēgts un minētā tiesību norma nav piemērojama, jo lietā nepastāv strīds, ka pušu tiesiskās attiecības izriet nu pušu parakstītajām pavadzīmēm par preču piegādi, kas ir līgums Civillikuma 1511.panta izpratnē.

Tā kā atbildētāja nav veikusi maksājumus par preces piegādi pavadzīmēs noteiktajos termiņos, pieļaujot maksājumu kavējumu, prasītājas prasījums par parāda atgūšanas izdevumu 40 *euro* apmērā ir pamatots un apmierināms.

[4.4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda (..) prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Ņemot vērā Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021.gada 15.decembra lēmumu, un pamatojoties uz Civillikuma 1765.panta pirmo un otro daļu, tiesa atzīst atbildētājai tiesības saņemt likumiskos procentus 8 % no simta gadā no piedzītās un nesamaksātās naudas summas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

[4.5] Tā kā pamatparāds ir samaksāts pēc prasības celšanas tiesā un prasība par likumisko procentu piedziņu ir apmierināta no atbildētājas par labu prasītājai Civilprocesa likuma 41.panta pirmās un otrās daļas kārtībā piedzenama samaksātā valsts nodeva 347,05 *euro*.

[4.6] Sprieduma labprātīgai izpildei atbildētājai ir nosakāms termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās, atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantā noteiktajam.

Rezolutīvā daļa

[5] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 41.panta pirmo un otro daļu, 97., 193.-195., 204.[1] pantu, 223.panta 4.punktu, Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

prasību uzturētajā daļā apmierināt.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "SCM Latvia", reģistrācijas Nr.50003940221, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "LATFINTEX", reģistrācijas numurs 40003804073, likumiskos procentus 134,42 *euro* par laika posmu no 2022.gada 25.aprīļa līdz 2023.gada 13.februārim, parāda atgūšanas izdevumus 40 *euro*, valsts nodevu 347,05 *euro*, kopā 521,47 *euro* (pieci simti divdesmit viens *euro* un četrdesmit septiņi centi). Samaksa veicama kontā LV32HABA0551012500995, AS "Swedbank".

Atzīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LATFINTEX", reģistrācijas numurs 40003804073, tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), saņemt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "SCM Latvia", reģistrācijas Nr.50003940221, likumiskos astoņus procentus gadā no piedzītās un nesamaksātās summas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "SCM Latvia", reģistrācijas Nr.50003940221, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7 *euro* (septiņi *euro*), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000. Maksājumu apstiprinošs dokuments sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā iesniedzams Rīgas rajona tiesas kancelejā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Izbeigt tiesvedību prasības daļā par parāda 2 635,83 *euro* piedziņu.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese O.Žuka

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU